

Szafarz sakramentu święceń i kandydat do stanu duchownego w Kościele Polskokatolickim

Kościół Polskokatolicki przykłada wielką wagę do tego, aby sakramenty sprawowane wewnątrz jego wspólnoty posiadały właściwą sobie skuteczność zbawczą, a co się z tym istotnie wiąże – z ich ważnym udzielaniem. Czuwa tym samym, aby były sprawowane zgodnie z normami wewnętrznego prawa. Ważność i skuteczność sakramentów sprawowanych w Kościele Polskokatolickim (poza chrztem) uzależniona jest od ważnie wyświeconego szafarza, który we wspólnocie i poprzez wspólnotę Kościoła, realizuje zbawcze pełnomocnictwo otrzymane od Chrystusa w aspekcie posługi słowa, zarządzania i uświęcania.

Jakość życia wspólnoty kościelnej w dużej mierze zależy od tych, którzy przez nią zostali desygnowani do posługi hierarchicznego urzędu, otrzymanego w sakramencie święceń.

Synodalno-episkopalny ustrój Kościoła Polskokatolickiego poprzez swoje prawne struktury określa właściwe normy w zakresie odpowiedniego przygotowania kandydatów do przyjęcia sakramentu święceń. Ponosi również odpowiedzialność za to wszystko, co wiąże się z ich intelektualno-duchowym przygotowaniem do wejścia w hierarchiczne struktury Kościoła.

Szafarz sakramentów w sposób szczególny staje się tym, który nadaje kierunek życiu duchowemu wiernych w posłudze słowa i sakramentów. Odpowiednie przygotowanie w zakresie wiedzy i posiadanie właściwych przymiotów duchowych stanowi zatem ważne kryterium, poprzez które wspólnota Kościoła dopuszcza wybranego kandydata do tego, by wewnątrz niej i dla niej stał się tym, który nada właściwy kierunek życiu duchowemu wiernych.

Ks. BŁAŻEJ BORÓWKA – mgr - lic. prawa kanonicznego, mgr teologii, pomocniczy wikariusz sądowy w Sądzie Metropolitalnym w Częstochowie, wykładowca prawa kanonicznego w Wyższym Instytucie Teologicznym w Częstochowie.

1. Szafarz sakramentu święceń w prawie Kościoła Polskokatolickiego

Właściwe zrozumienie konkretnych norm prawnych Kościoła Polskokatolickiego w zakresie szafarza święceń i odnośnie kandydata do ich otrzymania wymaga choćby lakonicznego odwołania się do pojęcia prawa w naturze Kościoła¹ i urzędu kościelnego w teologii starokatolickiej². Teologia starokatolicka mówiąc o prawie w naturze Kościoła wyjaśnia: „Tylko przez dokładne przestrzeganie prawa ustanowionego i wprowadzonego w życie przez samego Pana, wspólnota i piastujący w niej urzędy mogą przypisać sobie *kompetencje*, jak również tylko w jego duchu – duchu braterskiej miłości – mogą zapewnić im praktyczną skuteczność”³. Dlatego też konkretny urząd kościelny nie może powstać w oderwaniu od wspólnoty: „Nikt nie może – jedynie pod warunkiem realizowania swego wewnętrznego powołania – sam uczynić się apostołem, prorokiem i nauczycielem lub prezbiterem-episkopem. Musi być do tego powołany przez wspólnotę i przez nią przyjęty do jej służby. Wspólnota ma swoje wewnętrzne powołanie, o którym ostatecznie rozstrzyga sam Bóg, aby na podstawie wiary uznawać i *zatwierdzać*. To zatwierdzanie przez wspólnotę nie ma jednak charakteru instalowania. Nie następuje ono przez przekazanie *urzędowego* polecenia i pełnomocnictwa. Jest to raczej akt wyrażenia zgody (*iudicium*), którym wspólnota przydziela powołanemu należne mu miejsce wewnątrz siebie, aby mógł rozwinąć dane mu z góry dary i zadania. Do tego wyrażenia zgody wspólnota jest upoważniona przez przysługujące jej *powszechne kapłaństwo* [...]. Stanowi to właściwe jądro nauki, że instalowanie przez wspólnotę piastujących urzędy jest aktem *uznawania i zatwierdzania* pochodzącego już od Boga powołania lub daru duchowego [...]. Ten akt zatwierdzania ma swoją kontynuację w przysługującym wspólnotie prawie do upominania i nadzorowania piastujących urzędy [...] . Z tego wszystkiego wynika, że wspólnota musi autoryzować urząd kościelny – bez ujmy dla jego Boskiego pochodzenia – w jego istnieniu i funkcjonowaniu. Dopiero przez tę autoryzację ze strony wspólnoty urząd staje się w ścisłym sensie urzędem *kościelnym*, zostaje do Kościoła włączony, należy do niego i na nim się opiera”⁴.

¹ U. KURY, *Kościół Starokatolicki. Historia. Nauka. Dążenia.*, Warszawa 1996, 286-296.

² Tamże, 298-377.

³ Tamże, 295-296.

⁴ Tamże, 310-311.

Prawo Kościoła Polskokatolickiego określa, że szafarzem wszystkich stopni święceń jest biskup⁵. W świetle powyższego, aby biskup mógł udzielić święceń, musi uzyskać odpowiednie upoważnienia ze strony władz Kościoła. Zatem do ważności nie wystarczy samo poprawne ich udzielenie i przyjęcie. W tym względzie ważność święceń związana jest ściśle z ich legalnością w zakresie wewnętrznego prawa Kościoła. Ten, który udziela święceń bądź przyjmuje je bez wymaganego upoważnienia Kościoła, czyni to nie tylko nielegalnie, czy niegodziwie, ale i nieważnie. Skuteczność znaku sakramentalnego związana jest ściśle z trwaniem we wspólnocie Kościoła⁶. Dlatego ten, który tę wspólnotę opuścił i działa we własnym imieniu - nie może być ważnym szafarzem sakramentu święceń⁷.

Święcenia włączają w hierarchię kościelną Kościoła Polskokatolickiego⁸. Stanowią je: diakonat, prezbiterat i biskupstwo⁹. Mianem duchownego określa się tego, który przyjął święcenia diakonatu¹⁰. Święcenia udzielane są tylko w czasie Mszy święceń¹¹. Jako „zwykły czas” udzielenia święceń *Rytuał* przyjmuje: soboty suchych dni¹², sobotę przed Niedzielą Palmową i Wielką Sobotę¹³. Sformułowanie „zwykły czas” wskazuje, że i w inne dni według słusznej i roztropnej potrzeby mogą zostać udzielone, o ile inne przepisy prawno-liturgiczne tego nie zabraniają.

Diakonów wyświęca tylko sam biskup¹⁴, natomiast kandydatów na prezbiterów wyświęca przy współdziałaniu prezbiterów, którzy wraz

⁵ E. BALAKIER, *Katechizm Kościoła Polskokatolickiego* (KKP) 372, Warszawa 1979; zob. także: *Prawo Wewnętrzne Kościoła Polskokatolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej* (PWKP) IV, §42; §46 ust. 1; §50 ust. 1, Warszawa 2003.

⁶ Tzw. *Episcopi vagantes*, czyli biskupi, którzy skupiają wokół siebie jedynie nieliczne prywatne grupki, a nie rzeczywiste parafie i nie mają prawnie uregulowanej organizacji kościelnej. Pełnią urząd wyłącznie w swoim imieniu bez pełnomocnictw kościelnych, a przez to w sposób nieważny i bezprawny. Por. <http://www.tras.comoj.com/Starokatolicyzm-bio.jsp>, [14. 04. 2011].

⁷ T.R. MAJEWSKI, *Biskup Franciszek i jego dzieło*, Warszawa 1986, 103.

⁸ PWKP IV, §27.

⁹ Tamże IV, §26.

¹⁰ Tamże IV, §29.

¹¹ *Rytuał Kościoła Polskokatolickiego*, 49.

¹² „Suche Dni obchodzi się w środę, piątek i sobotę: a) po trzeciej niedzieli Adwentu, b) po pierwszej niedzieli Wielkiego Postu, c) po Zesłaniu Ducha Św., d) po czternastym wrześniu”; w: *Mszał Kościoła Polskokatolickiego*, Warszawa 1963, 8.

¹³ *Rytuał Kościoła Polskokatolickiego*, 49.

¹⁴ KKP 372.

z nim wkładają ręce na diakonów¹⁵. Świecenia biskupie udzielane są przez trzech biskupów, do ważności – z uzasadnionej przyczyny – wystarcza jeden.

Statut Biskupów starokatolickich zjednoczonych w Unii Utrechckiej z 25 maja 2000 r. określa: „Jeżeli to będzie tylko możliwe, wśród trzech głównych konsekраторów winni się znajdować biskupi zwyczajni różnych narodowo-kościelnych tradycji. Jeżeli to będzie tylko możliwe, poprzednik [konsekrowanego] nie powinien należeć do trzech głównych konsekраторów”¹⁶. Tenże *Statut Biskupów starokatolickich [...] z 2000 r.* wyjaśnia kwestię święceń udzielanych kandydatom spoza własnej diecezji: „Kandydatom na kapłanów z innych diecezji święceń kapłańskich można udzielać na żądanie lub za zgodą właściwego biskupa”¹⁷. Są to właściwie wszystkie normy prawne odnoszące się do szafarza święceń w Kościele Polskokatolickim.

2. Kandydaci do stanu duchownego w prawie Kościoła Polskokatolickiego

W Kościele Polskokatolickim duchownym jest mężczyzna, który otrzymał co najmniej święcenia diakonatu¹⁸. Kościół Polskokatolicki, pomimo, że jest członkiem Międzynarodowej Konferencji Biskupów Starokatolickich Unii Utrechckiej, stanowczo sprzeciwił się wyrażonej przez Unię zgodzie na święcenia kobiet i osób o homoseksualnej orientacji¹⁹.

Normy Prawa Wewnętrzznego Kościoła Polskokatolickiego w aspekcie „kandydatów do stanu duchownego” są następujące:

- Zasady przyjmowania i zwalniania kandydatów na duchownych określa odpowiedni regulamin, zatwierdzony przez Radę Synodalną²⁰.
- Nadzór nad rekrutacją kandydatów na studia, wychowaniem i kształceniem duchowieństwa sprawuje Przewodniczący Rady Synodalnej w porozumieniu z władzami uczelnianymi²¹.

¹⁵ Tamże.

¹⁶ Tamże. Zob. także w: PWKP IV, §50 ust.1; *Statut Biskupów starokatolickich zjednoczonych w Unii Utrechckiej z 25 maja 2000 r.*, art. 10 „b”; w: http://www.polskokatolicki.pl/STAROKATOLICYZM/Statut_MKBS.htm, [14. 04. 2011].

¹⁷ *Statut Biskupów starokatolickich zjednoczonych w Unii Utrechckiej*, art.14 „b”; w: http://www.polskokatolicki.pl/STAROKATOLICYZM/Statut_MKBS.htm, [14. 04. 2011].

¹⁸ PWKP IV, §29.

¹⁹ http://www.polskokatolicki.pl/Ogloszenia/Konstancin_XXIII_ekum.htm, [14. 04. 2011].

²⁰ PWKP IV, §32.

²¹ Tamże VIII, §115 „f”, „g”.

- Kandydaci do święceń odbywają studia w Wyższym Seminarium Duchownym albo w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie, określa się ich mianem „alumnów”²².

Do uzyskania święceń diakonatu i prezbiteratu wymagana jest odpowiednia wiedza, o której poziomie decyduje Rada Pedagogiczna pod przewodnictwem Zwierzchnika Kościoła oraz pozytywna opinia przełożonych²³. Skład Rady Pedagogicznej stanowią wszyscy pracownicy naukowcy Wyższego Seminarium Duchownego lub Sekcji Teologii Starokatolickiej Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej, którzy dopuszczają kandydata do święceń poprzez głosowanie podjęte bezwzględna większością głosów, przy obecności 2/3 członków Rady²⁴.

Warunki fizyczne i intelektualno-moralne alumnów: ukończone 18 lat, przyjęcie chrztu i bierzmowania, wolność od ciężkich ułomności cielesnych, wolność od chorób, które mogą przeszkadzać w wykonywaniu przyszłych obowiązków, posiadanie świadectwa dojrzałości, szczerza pobożność, czysta intencja, umiłowanie Kościoła, uczciwe i nienaganne życie pod względem moralnym²⁵.

Kwestia wolności kandydata do święceń w Wewnętrznym Prawie Kościoła Polskokatolickiego wyrażona została od strony negatywnej:

„1. Święcenia duchownych są nieważne, jeżeli zostały przyjęte lub udzielone:

- a) pod ciężkim przymusem moralnym lub fizycznym;
- b) w wielkiej bojaźni;
- c) przy braku właściwej wiedzy i godziwej intencji;
- d) z pominięciem istotnych warunków określonych niniejszym prawem”²⁶.

Duchowni mogą zawrzeć związek małżeński za zgodą ordynariusza lub administratora diecezji. Zgodnie ze starokatolicką nauką małżeństwo można zawrzeć również po święceniach kapłańskich oraz biskupich²⁷.

2.1. Diakon

Diakonem w Kościele Polskokatolickim jest ten, kto otrzymał święcenia diakonatu²⁸. Warunki otrzymania święceń diakonatu są następują-

²² Tamże IV, §30, 33.

²³ Tamże IV, §34.

²⁴ PPKPI, kan. 21 §3.

²⁵ PWKP IV, §31.

²⁶ Tamże IV, §41.

²⁷ U. KURY, *Kościół Starokatolicki*, 542.

²⁸ PWKP IV, §42.

ce: ukończenie 21 roku życia i czwartego roku studiów filozoficzno-teologicznych²⁹.

Diakonem stałym w Kościele Polskokatolickim jest mężczyzna, który ukończył 21 rok życia, posiada szczerą chęć służenia Kościołowi, nieposzlakowaną opinię, ukończył przynajmniej szkołę średnią i kurs teologiczno-katechetyczny, zdał egzamin przed Komisją Pedagogiczną, powołaną przez Zwierznika Kościoła. Diakon stały nie przynależy do hierarchii kościelnej, w normach prawnych jego funkcja znajduje się obok pomocniczych służb liturgicznych³⁰.

2.2. Kapłan

Kapłanem w Kościele Polskokatolickim jest ten, kto otrzymał święcenia kapłańskie z rąk biskupa ordynariusza lub z rąk biskupa przez niego wskazanego³¹. Warunki otrzymania święceń kapłańskich są następujące: ukończenie 24 roku życia, a nie przekroczenie 45 roku życia, ukończenie wyższych studiów filozoficzno-teologicznych, duchowo-liturgiczna formacja w Wyższym Seminarium Duchownym³².

Dyspensy od wieku w przypadku diakona udziela biskup ordynariusz za zgodą Rady Pedagogicznej³³, a w przypadku prezbitera – tenże sam biskup, tyle że na wniosek Rady Pedagogicznej³⁴.

2.3. Biskup

Biskupem w Kościele Polskokatolickim jest kapłan wyłoniony na Synodzie Diecezjalnym lub przez Radę Synodalną, rekomendowany przez Zwierznika Kościoła³⁵ i wybrany przez Ogólnopolski Synod³⁶.

Warunki otrzymania święceń biskupich w Kościele Polskokatolickim są następujące: wyższe wykształcenie teologiczne, przykładne życie religijne i moralne, wierność Kościołowi, uczciwość, pobożność,

²⁹ Tamże IV, §43 „a”, „b”.

³⁰ Tamże VI, §91 „a”, ust. 4. Zob. także: *Postanowienie Międzynarodowej Konferencji Biskupów Starokatolickich w sprawie stałego diakonatu mężczyzn i kobiet z 1982 r.* w: U. KURY, *Kościół Starokatolicki*, 514.

³¹ PWKP IV, §46, ust. 1.

³² Tamże IV, §47, ust. 1.

³³ Tamże IV, §43.

³⁴ Tamże IV, §47, ust. 2.

³⁵ Tamże IV, §54, ust. 1.

³⁶ Tamże IV, §50, ust. 1.

sumienność, pokora, chrześcijański sposób życia, zdolności organizacyjne, uzdolnienia teologiczno-duszpasterskie, praca na rzecz całego Kościoła, przynajmniej 15 lat pracy kapłańskiej³⁷.

Kandydat na biskupa wybierany jest w tajnym głosowaniu, według regulaminu uchwalonego przez Radę Synodalną. Wybór dokonany jest poprzez uzyskanie 2/3 głosów, przy obecności co najmniej 2/3 członków uprawnionych do głosowania³⁸. Może nie przyjąć wyboru bez podawania przyczyn³⁹. Kandydat na biskupa, który przyjął wybór przed Ogólnopolskim Synodem, składa przysięgę⁴⁰. Konsekracji dokonuje trzech biskupów – członków Międzynarodowej Konferencji Biskupów Starokatolickich Unii Utrechckiej⁴¹, przy czym główny konsekrator i współkonsekratorzy wyznaczeni są przez Zwierzchnika Kościoła lub Radę Synodalną⁴². Zwierzchnik Kościoła wyznacza czas i miejsce konsekracji, która nie może przekroczyć 3 miesięcy od daty wyboru⁴³.

3. Prawa i obowiązki diakona, kapłana i biskupa

Prawo Wewnętrzne Kościoła Polskokatolickiego zobowiązuje wszystkich duchownych do dawania odpowiedniego przykładu pobożności i cnót moralnych oraz pogłębiania wiedzy, zwłaszcza teologicznej, uczestniczenia przynajmniej co trzy lata w rekolekcjach kapłańskich, uczestniczenia w dniach skupienia w okresie Adwentu i Wielkiego Postu⁴⁴. Ponadto duchowni, tak żonaci, jak i żyjący w stanie bezżennym, zobowiązani są do przestrzegania chrześcijańskiej cnoty czystości, tak by przez swój sposób życia nie powodować niepotrzebnego zgorzienia⁴⁵. Zasadniczym strojem urzędowym duchownych jest sutanna z koloratką bądź garnitur z koloratką. Funkcje kościelne i obrzędy liturgiczne należy sprawować w stroju urzędowym bądź w szatach liturgicznych, zgodnymi z przepisami liturgicznymi⁴⁶.

³⁷ Tamże IV, §50, ust. 2.

³⁸ Tamże IV, §55.

³⁹ Tamże IV, §54, ust. 2.

⁴⁰ Tamże IV, §58.

⁴¹ Tamże IV, §50, ust. 1.

⁴² Tamże IV, §57, ust. 1.

⁴³ Tamże IV, §57, ust. 2-3.

⁴⁴ Tamże IV, §35.

⁴⁵ Tamże IV, §37, ust. 2.

⁴⁶ Tamże IV, §36.

Wszyscy duchowni Kościoła Polskokatolickiego mają prawo do opieki socjalnej i pomocy materialnej ze strony Kościoła, zgodnie z regulaminem Funduszu Socjalnego. Za zgodą ordynariusza bądź administratora diecezji duchowny może wykonywać pracę pozakościelną, o ile nie koliduje ona z obowiązkami duszpasterskimi. Wdowa i dzieci po zmarłym duchownym według możliwości winni być otoczeni odpowiednią opieką moralną i materialną⁴⁷.

3.1. Prawa i obowiązki diakona

Diakon poza czynnościami związanymi z kultem Eucharystii ma prawo do: udzielania chrztu świętego, czytania Ewangelii, głoszenia kazań, sprawowania sakramentaliów, o ile nie zostały zastrzeżone dla wyższych stopni, i innych czynności administracyjnych w porozumieniu z miejscowym duszpasterzem⁴⁸. Zasadniczym strojem urzędowym diakona jest strój, który obowiązuje wszystkich duchownych. W czasie czynności liturgicznych diakon używa: komży, stuły przewieszanej przez lewe ramię, alby, dalmatyki, kapy⁴⁹. W zakresie prawa do opieki ze strony Kościoła przysługuje mu to wszystko, co pozostałym duchownym (nie dotyczy to tylko diakona stałego)⁵⁰.

3.2. Prawa i obowiązki kapłana

Szczególne obowiązki związane z funkcjonowaniem diecezji, administracyjne i parafialne, kapłan wypełnia do 75 roku życia bądź do odwołania przez biskupa czy administratora diecezji⁵¹.

Kapłan ma prawo do: pełnienia funkcji duszpasterskich i kościelnych, uczestniczenia w publicznej działalności Kościoła, piastowania stanowisk kościelnych duszpasterskich i wydzielonych, zabezpieczenia materialnego ze strony Kościoła, parafii i najbliższej rodziny. Kapłan emeryt posiada prawo do wykonywania czynności kapłańskich w uzgodnieniu ich z proboszczem parafii⁵².

⁴⁷ Tamże IV, §38-40.

⁴⁸ Tamże IV, §45 „a”, „d-e”, „g”.

⁴⁹ Tamże IV, §44, ust. 1-2.

⁵⁰ Tamże VI, §91, ust. 5.

⁵¹ Na Synodzie w 2008 r. przedłużono kapłanom możliwość pracy duszpasterskiej do 75 roku życia na czas określony bądź do odwołania przez biskupa lub administratora diecezji. Por. w: http://www.katolicki.boo.pl/view_page.php?page_id=13, [14. 04. 2011].

⁵² PWKP IV, §48, 49, ust. 3.

3.3. Prawa i obowiązki biskupa ordynariusza i pomocniczego

Biskup ordynariusz obejmuje diecezję po otrzymaniu sakry i ingresie do katedry⁵³. Jest zwierzchnikiem swojej diecezji, stróżem kultu i liturgii oraz wykonawcą uchwał Synodu i Rady Synodalnej⁵⁴. Posiada w swojej diecezji jurysdykcję zwyczajną. Za swoje obowiązki odpowiada przed Synodem Kościoła i Radą Synodalną⁵⁵.

Do szczególnych zadań biskupa ordynariusza należy reprezentowanie diecezji na zewnątrz, wydawanie dekretów, rozporządzeń i listów pasterskich. Ordynariusz zgodnie z prawem w swojej diecezji mianuje i odwołuje duchownych na wszelkie stanowiska kościelne. Sprawuje funkcje wypływające z urzędu: wizytuje przynajmniej raz na trzy lata parafie, sporządzając protokół powizytacyjny, zwołuje posiedzenia dziekanów i zjazdy duchowieństwa. Za zgodą Rady Synodalnej może powołać wikariusza generalnego i określić dekretem jego obowiązki⁵⁶. Szczególnym obowiązkiem ordynariusza jest stała rezydencja w swojej diecezji. Konieczny wyjazd dłuższy niż dwa miesiące winien być zgłoszony Zwierzchnikowi Kościoła⁵⁷. W przypadku wakansu diecezji zarząd przejmuje Zwierzchnik Kościoła lub administrator powołany przez Radę Synodalną⁵⁸.

Biskup pomocniczy jest współpracownikiem ordynariusza, spełniającym swoje funkcje wynikające z sakry i inne, uzgodnione z ordynariuszem⁵⁹. W szczególnych przypadkach może zostać powołany przez Radę Synodalną na administratora diecezji⁶⁰.

Powyżej ukazano najważniejsze prawa, obowiązki i zadania diakona, kapłana i biskupa w aspekcie jego posługiwania w diecezji powierzonej jego trosce, bez wymieniania pozostałych obowiązków duchownych wypływających z wypełniania funkcji administracyjnych.

⁵³ Tamże IV, §62.

⁵⁴ Tamże IV, §60.

⁵⁵ Tamże IV, §59.

⁵⁶ Tamże IV, §61.

⁵⁷ Tamże IV §63, ust. 1-2.

⁵⁸ Tamże IV, §63, ust. 3.

⁵⁹ Tamże IV, §64-65.

⁶⁰ Tamże IV, §70.

Zakończenie

Kościół Polskokatolicki przez to, że nie utracił po dzień dzisiejszy sukcesji apostołskiej, przykłada wielką wagę do odpowiedniego przygotowania kandydatów do święceń, jak również do właściwego wypełniania określonych przez prawo obowiązków: diakona, kapłana i biskupa. Nie pozwala również na to, aby sakramenty, a zwłaszcza Eucharystia i święcenia, były sprawowane bez odpowiednich regulacji, dlatego ich sprawowanie osadził w wewnętrznych normach prawnych, by nie były aktem samowoli, lecz wyrażały wiarę całego Kościoła.

Celem niniejszego artykułu było wyjaśnienie tego, kim jest szafarz święceń w doktrynie i prawie Kościoła Polskokatolickiego, a tym samym - jakie są kryteria dopuszczenia do święceń kandydata do ich otrzymania. Ukazano trójstopniową strukturę sakramentu święceń: diakon, prezbiter, biskup. Na tle doktryny i prawa zostały przedstawione istotne wymagania stawiane kandydatowi do święceń: odpowiedni wiek, formacja duchowo-intelektualna, forma dopuszczenia, czas i miejsce święceń, jak również prawa i obowiązki diakona, kapłana i biskupa.

Minister of the Sacrament Holy Orders and a Candidate for the Priesthood in the Church of Polish Catholic Summary

The article shows us the function of the minister of ordination and the person candidate for the priesthood in the Church of Polish Catholic. We get to know who is the competent minister of all grades of the sacrament of Orders, and its tasks in the doctrine and discipline of the Church Polish Catholic. From the article we also who may be a candidate for the priesthood, recognizing the relevant legal criteria for doing so in the context of various degrees of priestly ordination. The last part of the article shows us the rights and duties of a deacon, priest and bishop.

Słowa kluczowe: Kościół Polskokatolicki, teologia starokatolicka, sakrament święceń, formacja do święceń, biskup, prezbiter, diakon.

Keywords: Chuch Polish Catholic, theology Old Catholic, bishop, presbyter, deacon, sacrament of Holy Orders, formation for ordination.

Bibliografia

Opracowania

- Bałakier E., *Katechizm Kościoła Polskokatolickiego*, Warszawa 1979.
- Küry U., *Kościół Starokatolicki. Historia. Nauka. Dążenia*, Warszawa 1996.
- Majewski T.R., *Biskup Franciszek Hodur i jego dzieło*, Warszawa 1986.
- Mszał Kościoła Polskokatolickiego*, Warszawa 1963.
- Prawo Wewnętrzne Kościoła Polskokatolickiego w Rzeczypospolitej Polskie z dnia 20.06.2003 r.*, Warszawa 2003.
- Rytuał Kościoła Polskokatolickiego*, Warszawa 1961.
- Wysoczański W., *Prawo wewnętrzne kościołów i wyznań nierzymskokatolickich w PRL*, Warszawa 1971.

Netografia

- <http://www.tras.comoj.com/Starokatolicyzm-bio.jsp>, [14. 04. 2011].
- http://www.polskokatolicki.pl/STAROKATOLICYZM/Statut_MKBS.htm, [14.04.2011].
- http://www.polskokatolicki.pl/Ogloszenia/Konstancin_XXIII_ekum.htm, [14.04.2011].
- http://www.katolicki.boo.pl/viewpage.php?page_id=13, [14. 04. 2011].